

IRAK TÜRKMEN EDEBİYATI

14.04.2017

Milliyet (13 Nisan 2017)

İSTANBUL (İHA) Yaşadıklarına rağmen dillerini, edebiyatlarını, geleneklerini koruyan Türkmenlerin tarihsel süreç içindeki durumu ve bugün, Irakta oluşan Türkmen edebiyatının özellikleri ve Abdülhamidin Bağdat ve Musuldaki mirası, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesinde alanında kıymetli konuşmacılar tarafından ele alındı.

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde Prof. Dr. Suphi Saatçi, Prof. Dr. Ali İhsan Öbek ve Prof. Dr. Arzu Terzinin konuşmalarıyla gerçekleşen Irak Türkmen Edebiyatı ve Abdülhamidin Mirası: Bağdat-Musul Petrolleri başlıklı panele çok sayıda öğretim görevlisi ve öğrenci katıldı.

Asırlardır Türk kimliğiyle bilinen Irakın Kerkük şehrinin, bugünlerde bayrak asma krizi ile gündeme gelmesiyle başlıkların daha da anlam kazandığı panelde Kerkükün statüsü, Türk kimliği ve Anadoluyla kopmaz bağından, Kerkükün Türkmen edebiyatına kadar bir çok konu ele alındı. Dolu dolu geçen panel programı Hoyrat Dinletisi ile taçlandırıldı.

"Kerkükü yutmak istiyorlar"

Kerkük halklarının acılarının yıllardır devam ettiğini dile getiren Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölüm Başkanı ve Prof.Dr. Suphi Saatçi ;"Bilindiği Irak Türkmenleri o topraklarda yaşıyorlar. Osmanlı döneminde Musul eyaleti olarak bilinen bu bölge, Birinci Dünya Savaşı sonrası maalesef elimizden çıktı, Anadoludan koparıldı. Oradaki kardeşlerimiz dindaşlarımız bir sömürge haline geldi ve o günden bu güne kadar bu toplumun feryatları dinmedi, acıları bitmedi, çileleri tükenmedi. Son günlerde de güncel bir konu oldu. Başka bir etnik topluluğun bayrağını oraya çektiler ve bin yıldır Türkmen yurdu olan Kerkükü yutmak istiyorlar. Bu kabul edilebilir bir şey değildir. Anayasaya aykırı, vicdana aykırı ve özellikle kültürel yönden tamamen aykırıdır." dedi.

"Sahibi olmayan Türkmenler çok yalnız kaldı"

Türkmenlerin Türkiyeden isteklerinin sahiplenmek olduğunu vurgulayan Suphi Saatçi; "Türkmenler Türkiyeden Ordu desteği, silah beklemiyor sadece sahiplenilmeyi bekliyor. Türkmenleri koruyabilecek, himaye altına alabilecek bir yaklaşım bekliyor. Bölge de yaşayan herkesin sahibi var. Sahibi olanın tabii sesi çıkıyor. Sahibi olmayan Türkmenler çok yalnız kalmışlar. Türkiye güçlü bir ülkedir ve İnşallah bununda üstesinden gelir ve orada yaşayan Türkmen kardeşimizi koruma altına alır. Orada daha huzurlu daha asude ve daha güvenilir bir ortam sağlar. Çünkü Türkmenler kendi topraklarında özgürce, huzur ve güven içinde yaşamak istiyorlar. Türkmenlerin tarih boyunca yeni bir devlet kurmak, yönetime başkaldırmak gibi yanlış işleri olmadı, bundan sonra da olmayacak kanaatindeyim. Türkmenlerin bu insani isteklerine bütün dünya Türkiye üzerinden kulak vermeli ve onlara yardım elini uzatmalıdır diye düşünüyorum. Fiziken Kerküke sahip çıkmak

daha radikal ve çözüm getirir fakat bu işlerin Irak ile dostluk içinde çözüleceğine inanıyorum. İnsanlar kan dökmeden birbirini öldürmeden bu konuda mutabık kalmalılar. İnsanca yaşamak istiyorsak, kan ve gözyaşının durmasını istiyorsak bir konuda uzlaşmaya varmamız lazım; buda kardeşçe yaşamak. Bin yıldan beri biz o bölgede Araplarla Kürtlerle Süryanilerle kardeşçe yaşadık. Osmanlı yönetimi özellikle başarılı bir yönetim sergiledi ve büyük bir şemsiye oluştu. Müslüman olan olmayan herkesi koruma altına aldı ve 400 yıl huzurlu bir dönem yaşattı. Aynı şekilde bu toplum beraber kavga etmeden yaşayabilir diye düşünüyorum." şeklinde konuştu.

"Kerkükte elektrik yok, su yok, benzin yok ama en büyük problemi hukuksuzluk ve otoritenin olmayışı"

Kerkükün çok ciddi boyutlarda sömürüldüğüne ve halkın mağdur edildiğine dikkat çeken Suphi Saatçi; Kerkükün altı servet, üstü maalesef sefalet. Çıkan üretilen petrolden halk asla yararlanamıyor, hiçbir hizmet verilmiyor, petrol başka vilayetlere gönderiliyor. Kerkükte elektrik yok, su yok, benzin yok ama diğer vilayetlerde benzin var, bu nasıl bir paylaşım. Bu ülkede adalet, vicdan yok mudur, bunu anlamak çok zor. Irakın en büyük problemi hukuksuzluk ve otoritenin olmayışı. Bağdat ben bu bayrağı kabul etmiyorum bu bayrak indirilecek diyor fakat yaptırım gücü yok. Hukuk varsa ve o hukuk bir yaptırım gücüne dayanıyorsa o zaman sonuç alınabilir. Bu bakımdan Türkiyenin hareketli olması lazım, konuya müdahil olması lazım. Türkiyenin bunu barışçıl yollarla yapmasını bekliyoruz. Bu aşamada Türkmenler dua edelim demekten başka bir şey diyemiyorum. Türkiyenin Türkmenlerin yanında olduğunu bilmek Türkmenlere güç veriyor." ifadelerini kullandı.

Türkiyenin sınırları dışında da edebi kültürümüzün yaşadığı yerlerin varlığını dile getiren Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Nihat Öztoprak ; "Sadece siyasi sınırlarımız değil, kültür sınırlarımız, edebi sınırlarımız ve gönül sınırlarımız çok geniş. Bunlardan biri de Irak Türkmenlerinin bulunduğu, yaşadığı yerler. Kerkük Musul Erbil bu yerlerin başında yer alıyor. Bu gün buralarda, Osmanlı döneminden bu yana varlığını sürdüren, hala yaşamakta olan bir Türkmen edebiyatı ve Türk edebiyatı var" dedi.

"Kültür sınırlarımız çok daha geniş ve gönül sınırlarımız daha da geniş"

Türk edebiyatı sınırlarının çok geniş olduğuna dikkat çeken Nihat Öztoprak ; "Biz edebiyat tarihi derslerinde her asrı işlerken sadece şu anda Türkiye içerisinde oluşan edebiyatı değil, hatta Osmanlı sınırları içerisinde oluşan edebiyatı değil, sınırlarımızın dışında da nerelerde bir edebiyat teşekkülü var ise onları da konu ediyoruz. Fakat öğrencilerimiz bugün maalesef Türk edebiyatı sınırlarının sadece Türkiyeyi kapsadığını zannediyorlar. Türkiye dışındaki bu edebiyat hayatından haberleri yok. Onları bu manada haberdar etmek, bizim kültür sınırlarımızın çok daha geniş olduğunu ve gönül sınırlarımızın daha da geniş olduğunu onlara hatırlatmak istiyoruz. Derslerimizde 18.YYı ve 19.YYı işlerken Hindistanda da bir Türk Edebiyatının olduğunu, Hindistanda bir Türk devletinin 19. YY in ortalarına kadar yaşadığını söylediğimizde öğrencilerimiz şaşırıyor. Şuandaki döneme bakarak bunu hayal edemiyorlar. Öğrencilerimizin bu manada ufuklarını açmak arzusundayız. Bu nedenle bu programı düzenledik. Türk edebiyatının yaşayan en canlı temsilcilerinden biridir Kerkük. Hem halk edebiyatını hem divan edebiyatını Türkiye olarak bizler yaşatamıyoruz. Babilde Musulda Erbilde hala yaşatılıyor. Bu günkü programda bunu hatırlatmak için birde Hoyrat konserimiz var. Hoyrat geleneği Türk edebiyatının bir nazım şekli denebilir. Bizdeki cinaslı manilerin bir benzeridir. Bizde de bilhassa Malatya, Diyarbakır, Erzurum, Kars ve Ardahanda Hoyrat geleneği var, hala yaşıyor fakat Kerkükte Erbilde Musulda çok daha canlı bir şekilde yaşatılıyor. Şuan dinlediğimiz türkülerin bazılarının bu bölgelere bağlı türküler olduğunu, ve buralarda bunların güftelerinin yazıldığını bilmiyoruz. Bu programla bunlara temas ediyoruz" dedi.

Kaynak/Source: